గ్రీన్ కార్డ్ హోల్డర్

వసుంధర

సువర్చల సన్నగా పొడుగ్గా అందంగా ఆకర్షణీయంగా ఉండి పార్కులో చూపరుల నాకర్షిస్తోంది.

ఆమె మాత్రం ఎవరినీ చూడ్డంలేదు. ఆమె రెండు గులాబి మొక్కలచుట్టూ ఆలోచిస్తూ అసహనంగా ప్రదక్షిణాలు చేస్తోంది. ఆమె ముఖంమీదుండడంవల్ల ముత్యాల్లా కనబడుతున్న స్వేదబిందువులను చేతిరుమాలుతో మాటిమాటికీ తుడుచుకుంటోంది.

అప్పుడు వాతావరణం మనోహరంగా వుంది. నీరెండ ఎంతో ఆహ్లాదకరంగా వుంది. ఆ సమయంలో సువర్చలకు చెమటలు పట్టాయంటే అందుకామె మనస్థితే కారణమయుండాలి.

ఆమె మరోసారి టైము చూసుకొని—"రామదాసింకా రాలేదు—" అని తనలో తను గొణుక్కుంది.

రామదాసుకోసం ఆమె ఎదురుచూడ్డానికి బలమైన కారణమే వుంది. దాన్ని కారణమనడంకంటే జీవన్మరణ

సమస్య అనడం సబబేమో!

సువర్చల, రామదాసు పరస్పరం ప్రేమించుకున్నారు. ఆ ప్రేమకు దోహదం చేసినవాడు రామదాసే!

రామదాసుది ఆరడుగుల విగ్రహం. పచ్చటి ఛాయ. సినిమాల్లోకి వెడితే రాణిస్తాడని అంతా అనేవారు. అందులోనూ అతడు నటుడుకూడా.

"సినీ నటులు డబ్బు సంపాదించవచ్చు. కానీ ఆరోగ్యకరమూ, ఆనందకరమూ అయిన వ్యక్తిగతజీవితం వారికి అరుదు. నేను నలుగురి ప్రమేయంలేకుండా నా జీవితం నేనే అనుభవించాలని కోరుకుంటున్నాను. నేను—నా సంసారం—అదే నా జీవితం కావాలి—" అంటూండే వాడు రామదాసు.

అవతడు మనస్ఫూర్తిగా అన్నమాటలు. కాలేజీలో అతడు నాటకాల్లో వేషాలు వేశాడు. మగపిల్లలతడి నటనకు జోహార్లంటే—ఆడపిల్లలు కొందరు ప్రేమలేఖలుకూడా వ్రాశారు. ఒకసారి ముఖ్య అతిథిగా వచ్చిన ఓ సినీ దర్శకుడు రామదాసుకు సినిమా ఆఫరిచ్చాడు. రామదాసు మృదువుగా నిరాకరించాడు.

"సంసార జీవితం గురించి కలలుకంటూ వచ్చిన సదవకాశాల్ని జారవిడుచుకుంటున్నావు. మారేజెస్సార్ మేడిన్ హెవెన్ అంటారు. నీకెలాంటి భార్య వస్తుందో-" స్నేహితులతణ్ణి భయపెడుతూండేవారు.

"ఐ కన్ మేక్ హెవెన్ ఔటాఫ్ హెల్!" అనేవాడు రామదాసు.

చదువు పూర్తికాగానే ఆ ఊళ్ళోనే కాలేజీ లెక్చరరయ్యాడు రామదాసు. అతడి సచ్ఛీలత గురించి కాలేజీలో అందరూ కథలుగా చెప్పుకునేవాళ్ళు.

ఆ కాలేజీలో కొత్తగా స్టూడెంటుగా ప్రవేశించిన సువర్చల అతడి నాకర్షించింది. శ్రద్ధగా అతడామెను పరిశీలించాడు. ఆమెను గురించిన వివరాలు తెలుసుకున్నాడు. అన్నివిధాలా ఆమె తనకు తగినదని నిర్ణయించుకున్నాక తనామెను ప్రేమిస్తున్న విషయం ఓ శుభ ముహూర్తాన ఆమెకు తెలియబర్చాడు.

సువర్చల ముందు ఆశ్చర్యపడింది. తర్వాత భయపడింది. అటుపైన సంతోషించింది. విషయం రామదాసే ఆమె తలిదండ్రులకు చెప్పాడు. వాళ్ళకూ ఈ సంబంధం నచ్చింది.

పెళ్ళి కుదిరిపోయినట్లేనని సువర్చల అనుకుంది.

అప్పుడు తెలిసిందామెకు అసలు విషయం.

రామదాసు తండ్రి మాధవయ్య. రామదాసుకు చిన్నతనంలోనే తల్లిపోతే మళ్ళీ పెళ్ళికూడా చేసుకోకుండా కంటికి రెప్పలా అతడిని పెంచి ఇంతవాడిని చేశాడాయన. రామదాసుకు తండ్రిమాట శిరోధార్యం. కొడుకు తన మాట వినకపోతే ఆ తండ్రికి గుండె ఆగిపోతుంది. తనకోసం కొడుకేమైనా చేయగలడన్నది ఆయన నమ్మకం. తనకోసం కొడుకు చేత ఏమైనా చేయించుకోవాలనే దుర్బుద్ధి మాత్రం ఆయనకు లేదు.

పెళ్ళి విషయం ఆయన ఒప్పుకొనితీరాలి. లేకుంటే ఈ పెళ్ళి జరుగదు.

“నేను నాకై నేనే ఈ పెళ్ళి సంబంధం చూసుకున్నానంటే నాన్నకోపం వస్తుంది. అందువల్ల మీ నాన్నగారిని వెళ్ళి మామూలుగా సంబంధం ప్రసక్తి చేయమను. ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ మన ప్రేమవ్యవహారం ఆయనకు తెలియకూడదు—” అన్నాడు రామదాసు

సువర్చలతో.

సువర్చల తండ్రి మాధవయ్యను కలుసుకున్నాడు. తన కూతుర్ని రామదాసుకివ్వాలనుకుంటున్నట్లు చెప్పాడు.

"చాలా సంతోషం—" అన్నాడు మాధవయ్య.

సువర్చల తండ్రి ఆయన్ను పెళ్ళిచూపులకు రమ్మనమని ఆహ్వానించాడు. మాధవయ్య వెంటనే—"పెళ్ళి చూపులకు ముందే మనం తేల్చుకోవలసిన విషయమొకటుంది" అన్నాడు.

"చెప్పండి!" అన్నాడు సువర్చల తండ్రి వినయంగా.

"అబ్బాయికి లక్షరూపాయలు కట్నంగా ఇవ్వాలి. పెళ్ళి ఘనంగా చేయాలి—" అన్నాడు మాధవయ్య.

సువర్చల తండ్రి తెల్లముఖంవేసి — "ఏదో సామాన్యులం—అంత డబ్బెక్కణ్ణించి తేగలం?" అన్నాడు.

"అయితే మీరు సామాన్యమైన సంబంధాలే చూసుకోవడం మంచిది—" అన్నాడు మాధవయ్య తాపీగా.

"మనం మధ్యతరగతివాళ్ళం...." అంటూ సువర్చల తండ్రి యేదో చెప్పబోయాడు.

మాధవయ్య ఆయన్నాపి తన కథ చెప్పాడు.

మాధవయ్యకు భార్యపోయినపుడు పరిస్థితి ఘోరంగా వుంది. భార్య వైద్యం గురించి ఆయన ఆర్థికంగా బాగా నష్టపోయాడు. అప్పుడు బంధువు లెందరినో సాయమడిగాడాయన. ఒక్కరూ ముందుకు వచ్చి సాయపడలేదు. ఇప్పుడు రామదాసుకుద్యోగం రాగానే పిల్లనిస్తామంటూ ముందుకొస్తున్నారు. మాధవయ్య కసిగా ప్రతిఒక్కరినీ యాభైవేలు కట్నం కావాలని అడిగాడు.

మాధవయ్యకు కట్నమంటే మోజు లేదు. కానీ ఒకనాడు తనను చిన్నచూపు చూసిన బంధువులపైన

కసి తీర్చుకునేందుకాయనాపని చేశాడు. ఆయన నడిగిన కట్నానికావేశపడి—“నీ కొడుక్కి యాభై వేలు కాదు. అయిదు వేలు కూడా యెవరూ ఇవ్వరు—” అన్నాడో బంధువు. దానికి మాధవయ్యింకా ఆవేశపడి—“మీరు గతిలేనివాళ్ళు కదా అని యాభై వేలన్నాను. ఇకమీదట లక్షరూపాయలంటాను. తెలిసిందా?” అన్నాడు.

“నీ కొడుక్కి లక్షరూపాయలా—ఏం మానిస్తారు?” అన్నాడా బంధువు!

“అదే నువ్వు చూద్దువు గాని—” అన్నాడు మాధవయ్య.

“అయితే నీ కొడుకు ఆజన్మబ్రహ్మచారిగా వుండిపోతాడు....”

“అదంతా నీ కనవసరం—” అన్నాడు మాధవయ్య.

“కాట్టి—బంధువుల్లో నా పట్టుదల నెగ్గించుకుందుకు నేను లక్షరూపాయల కట్నం తీసుకోక తప్పదు....” అన్నాడు మాధవయ్య.

సువర్చల తండ్రి ఆయన ముఖంలోని పట్టుదలను స్పష్టంగా చదివాడు. అనాలా అనకూడదా అని జంకుతూనే—“మీరింత పట్టుదలతో వున్నారు. అవతల మీ అబ్బాయి యే ప్రేమ వివాహమైనా చేసుకుంటే....” అన్నాడు.

“మా దాసు గురించి మీకు తెలియదు. నా అనుమతి లేనిదే వాడూపిరి కూడా పీల్చడు—” అన్నాడు మాధవయ్య.

సువర్చల తండ్రి తిరిగి ఇంటికి వెళ్ళి విషయం కూతురికి చెప్పుకున్నాడు. రామదాసాయన్ను కలుసుకొని జరిగింది తెలుసుకొని — “ఆయన అనుమతి లేనిదే నేనూపిరి కూడా

పిల్చినన్న విషయం నిజం—" అన్నాడు.

సువర్చల తండ్రి కంగారుగా — "అలాంటప్పుడు వ్యవహారాన్నింతవరకూ యెందుకు తెచ్చావు? ఇప్పుడు నలుగురిలో మా పరువేం కావాలి?" అన్నాడు.

"కంగారుపడకండి. ఈ పెళ్ళి వ్యవహారం పదిమందికీ యెలాగూ తెలియదు. ఇంతవరకూ అంతా రహస్యంగానే ఉంది కదా—" అన్నాడు రామదాసు.

"అంటే ఈ పెళ్ళి జరగదంటావా?"

"ఎందుకు జరగదూ? నేనెలాగో అలా మా నాన్ననీ పెళ్ళికి ఒప్పిస్తాను—" అన్నాడు రామదాసు.

"ఎలా ఒప్పిస్తావో కూడా చెప్పు...."

"కట్నమంటే నాకసహ్యం. ఆ విషయం నాన్నకు చెబుతాను. నా ఆశయాల నాయన దెబ్బతీయడని నా నమ్మకం—" అన్నాడు రామదాసు.

అలాగని చెప్పిక నాలుగు రోజులపాటతడు సువర్చల కుటుంబానికి ముఖం చూపించ లేదు. ఇందులో యేదో మోసముందని అంతా అనుకుంటూండగా కాలేజీలో అతడు సువర్చల నాలోజుకు పార్కుకు రమ్మనమని చెప్పాడు.

ఇప్పుడామె పార్కులో రామదాసు గురించి ఎదురు చూస్తోంది. అన్నటైముకితను రాలేదు. అతడు వస్తాడా అని అనుమానిస్తూండగా ఓ అరగంట ఆలస్యంగా వచ్చాడు రామదాసు.

"సారీ సువర్చలా! ఆలస్యమైపోయింది"—అన్నాడు రామదాసు.

అతణ్ణి చూడగానే సువర్చలలో కొత్త ఉత్సాహం పుట్టుకొచ్చింది—"మీ నాన్నను ఒప్పించావా?" అంది.

రామదాసు ముఖంలో దిగులు స్పష్టంగా కనబడింది.

"ఆయనలో ఇంత పట్టుదలుందని నేననుకోలేదు. పెళ్ళి విషయంలో తన మాట వినకపోతే — ఇంక జీవితంలో మేము కలిసి వుండడం వీలుపడదని చెప్పాడు—"

"అందుకు నువ్వేమన్నావు?"

"నన్నర్థం చేసుకో సువర్చలా! మన పరిచయం వయసు కొద్ది నెలలుమాత్రం. ఈమాత్రపు పరిచయం గురించి నేను కొన్ని దశాబ్దాల అనురాగాన్ని దెబ్బతీయలేను-" అన్నాడు రామదాసు విచారంగా.

రామదాసు నిర్ణయం సువర్చల కర్థమైంది—"అది వయసుడిగిన అనురాగం. ఇది కొత్త చిగుళ్ళ ప్రేమాభిమానం. రెంటిలో దేన్ని ప్రోత్సహించాలో నువ్వే బాగా ఆలోచించుకో—" అందామె.

"ఈ విషయంలో నా ఆలోచనంటూ యేమీలేదు. నాన్నే నా తరఫున ఆలోచిస్తాడు. నాకెంతో చేశాడాయన. ఆయనకోసం ఇంతకుమించిన త్యాగం చేయడానికి సిద్ధమే నేను!" అన్నాడు రామదాసు.

"నువ్వు నన్ను మోసం చేశావు—" అంది సువర్చల.

"నువ్వు నా గురించి యేమనుకున్నా సరే నాకు బాధ లేదు. నా తండ్రి నన్ను కృతఘ్నుడనుకోకుండా వుంటే చాలు...." అన్నాడు రామదాసు.

"నా ప్రేమ ఎంతో విలువైనది. బలమైనది. అది కాదన్నందుకు ఒకరోజున నువ్వు తప్పక విచారిస్తావు...." అంది సువర్చల.

"నీ ప్రేమకంత విలువ, బలము వుంటే లక్ష రూపాయలు సంపాదించి పెట్టమని ఆ ప్రేమనే అడుగు" అన్నాడు రామదాసు,

"ఇది నువ్వు సృష్టించిన ప్రేమ. ఆ ప్రేమను నువ్వే

నడిపించు. లేదా యెలాగో అలా నువ్వే అంతం చేయి"
అంది సువర్చల.

"అయాం సారీ సువర్చలా!" అంటూ రామదాసు అక్కణ్నించి వెళ్ళిపోయాడు.

2

"అక్కా!" అన్నాడు దిలీప్.

"ఏరా—" అంది సువర్చల.

"నీకోపం రాదంటే ఓ విషయం చెబుతాను...."

"చెప్పు...."

"ఆ రామదాసును మర్చిపో అక్కా!" అన్నాడు దిలీప్.

సువర్చల ఉలిక్కిపడి—"అలాగే!" అంది.

ఆమె సమాధానమతడికి నచ్చలేదు — "ఎందుకని అడగవేం?" అన్నాడు.

"అడగడమెందుకూ? మన దగ్గర లక్ష రూపాయా లేవుకదా—అందుకని!" అంది సువర్చల మామూలుగా.

"అందుకేం కాదు?"

"పోనీ లే—ఎందుకో ఒకందుకు...." అని నిట్టూర్చింది సువర్చల.

"అలా ఊరుకుంటావేసిటక్కా — యెందుకని అడగవేం?"

సువర్చల విసుగ్గా—"ఎందుకేమిటి?" అంది.

"నీ ఫ్రెండు స్వతంత్ర లేదూ—" అన్నాడు దిలీప్.

"ఇక్కడ లేదు...." అంది సువర్చల.

"ఇక్కడెందుకుంటుందీ — అక్కడ పార్కులో రామదాసుతో కబుర్లు చెప్పుకుంటూ ఉంటుంది...."

అప్పుడు కనపడింది సువర్చల కళ్ళలో కుతూహలం,

ఆ పుటూ కాలం కలవరంగా మారడానికూడా ఎంతో సేపు పట్టలేదు.

దిలీప్ మ్యాట్నీ సినిమాకు వెళ్ళి తిరిగి వస్తూండగా రామదాసు ఓ అమ్మాయితో పార్కులోకి వెళ్ళడం కనిపించింది. ఎవరా అని పరీక్షించి చూస్తే ఆమె స్వతంత్ర. దిలీప్ రహస్యంగా వాళ్ళ ననుసరించాడు.

పార్కులో వాళ్ళు చెప్పుకున్న కబుర్లు కూడా అతడు విన్నాడు.

రామదాసు డబ్బు గురించి చెబుతున్నాడు.

"నాకు డబ్బే ముఖ్యం. పెళ్ళి చేసుకుంటే డబ్బు కోసమే చేసుకుంటాను. నువ్వు మీ నాన్నను ఒప్పించు" అన్నాడతడు స్వతంత్రతో.

స్వతంత్ర కలవారిబిడ్డ. వాళ్ళింట్లో ఆమెకోసమే ప్రత్యేకమైన కారుంది. ఆమె సాధారణంగా రామదాసు వంటి వారివైపు కన్నెత్తి చూడదు. స్వతంత్ర సువర్చల క్లాసు మేటు. వారిద్దరిదీ మంచి స్నేహాన్నం. స్వతంత్రను రామదాసుకు సువర్చలే పరిచయం చేసింది.

దిలీప్ సినిమాలు బాగా చూస్తాడు. దీన్నిబట్టి అతడి కర్థమైనదేమిటంటే — రామదాసు డబ్బు మనిషి. సువర్చలనుంచి డబ్బు రాబట్టాలనే అతడామెతో ప్రేమ నాటకమాడాడు. అది ఫలించలేదు. ఈలోగా సువర్చల పరిచయం చేసిన స్వతంత్ర అతడంటే ఆకర్షితురాలైంది. అతడామెను వలలో వేసుకున్నాడు.

"అదేమీ కాదు. స్వతంత్రను చూసేక నన్ను వదుల్చుకోవాలనే డబ్బుడిగి వుంటాడు. లక్ష రూపాయలనగానే గుడ్లు తేలేశాం మనం. స్వతంత్ర లక్షలు పరిచి వాటిపై అతణ్ని పడుకోబెట్టగలదు...." అంది సువర్చల.

"నువ్వు చాలా బాగా చెప్పావు...." అన్నాడు దిలీప్.

"షటప్!" అంది సువర్చల.

దిలీప్ కంగారుగా—"ఏం?" అన్నాడు.

"ఈ కథ నీకెవరు చెప్పారు?" అంది సువర్చల గంభీరంగా.

"ఏ కథ?" అన్నాడు దిలీప్ అర్థంకాక.

"రామదాసును నువ్వు స్వతంత్రతో కలిపి మాటావా-వాళ్ళేమో పార్కులో నువ్వు వినేలా మాట్లాడుకున్నారా — ఇలాంటి కథలు చెవులో పువ్వెట్టుకున్న వాళ్ళకి చెప్పు. నాకొద్దు—" అంది సువర్చల.

"నేను చెప్పేది నిజమేనక్కా!" అన్నాడు దిలీప్.

"ఏది నమ్మాలో యేది నమ్మకూడదో నాకు బాగా తెలుసు...."

"అయితే నేనబద్ధం చెప్పాననంటావు. అందువల్ల నాకు ప్రయోజనమేమిటంటావ్?" అన్నాడు దిలీప్.

"చెబుతాను విను...." అంది సువర్చల.

సువర్చల రామదాసును మనసారా ప్రేమించింది. రామదాసామెను మోసం చేశాడు. రామదాసును గురించిన బెంగతో ఆమె కృంగి కృశించిపోతుందని భయపడి తండ్రి దిలీప్ చేత ఆమెకీ కథ చెప్పించాడు. అందువల్ల రామదాసుపై ఆమె మనసు విరిగిపోతుందనీ ఆమె మామూలు మనిషవుతుందనీ తండ్రి అభిప్రాయం.

"నేనంత బలహీన మనస్కురాలిని కాదు. నేనేమీ కృంగి కృశించిపోవడంలేదు. మామూలుగా వున్నాను. చక్కగా చదువుకుంటున్నాను. ఇలాంటి కథలవసరం లేదని నాన్నకు చెప్పు...." అంది సువర్చల.

"నేను చెప్పేది కథ కాదక్కా! అనవసరంగా లేనిపోనివన్నీ ఊహించుకుంటూ నిజాన్ని నమ్మడంలేదు నువ్వు—" అన్నాడు దిలీప్ దీనంగా.

"నేను నిజాన్ని నమ్ముతాను...." అంది సువర్చల.

"అయితే నా మాటలు నమ్మాలి...."

"నమ్ముతాను. కానీ రామదాసు మంచివాడు కాదని అనుకోను...."

"ఎందుకని?"

"రామదాసు మంచివాడు. లక్షరూపాయల విషయంలో అతడు చెబుతున్నదంతా నిజం. అతడసహాయుడు...."

"కట్నమడిగినవాణ్ని సమర్థిస్తున్నావా?" అన్నాడు దిలీప్ కోపంగా.

"కట్నం అడిగించుకోవడం అవమానమే! ఒప్పుకుంటాను. కానీ ఇందులో రామదాసు తప్పులేదు. కొందరి మూర్ఖత్వాలకు మంచివాళ్ళు తలవంచక తప్పదు. తండ్రిని కాదని ఈ పెళ్ళి చేసుకుంటే రామదాసు జీవితాంతం మానసిక వ్యధననుభవించాలి. తండ్రిపట్ల కృతఘ్నుడినన్న భావం అతడిని బ్రతికున్నంత కాలం వేధిస్తుంది. సామాన్యులందరూ మహాత్ములు కాలేరు. రామదాసు సామాన్యుడు. సామాన్యులెవ్వరూ కోరి జీవితంలో వ్యధను కొని తెచ్చుకోరు. మన సంగతే తీసుకో—మనమివ్వలేనంత అడిగారన్న కోపం తప్పితే — కట్నమడిగారని మనకూ వాళ్ళమీద కోపంలేదు...." అంది సువర్చల.

"అయితే రామదాసు స్వతంత్రను ప్రేమించడంలో న్యాయముందంటావా?" అన్నాడు దిలీప్ కోపంగా.

"అసలు విషయం నేనూహించగలను. రామదాసు

స్వతంత్రను ప్రేమించడం లేదు...." అంది సువర్చల గంభీరంగా.

"మరైతే—అతడామె డబ్బును ప్రేమిస్తున్నాడనే కదా అర్థం. అప్పుడు మాత్రం అతడు మంచివాడెలా గౌతాడు....?"

"అతడామె డబ్బునూ ప్రేమించడంలేదు. అతడు కావాలనే నువ్వు వినాలనే స్వతంత్రతో అలా మాట్లాడాడు. ఆ విధంగా అతడు నాకతడిపై విరక్తి కలగాలని కోరుతున్నాడు. నేనతడినసహ్యించుకోవాలని అతడి ప్రయత్నం. తండ్రి మాట కాదనలేనివాడంతకంటే ఏం చేయగలడు? అలాంటి ప్రేమమూర్తిని నేనెలా అసహ్యించుకోగలను?"

దిలీప్ ఆశ్చర్యంగా ఆమెవైపు చూసి — "ప్రేమ గుడ్డిదంటే యేమో అనుకున్నాను. నిజమే!" అన్నాడు.

3

"సార్!" అన్నాడు సుందరం.

ఏదో ఫైలును సీరియస్‌గా చూస్తూన్న ప్రఫుల్లకుమార్ "ఏమిట్రా—?" అన్నాడు చురుగ్గా.

"అమ్మాయిగారి గురించండి...." అన్నాడు సుందరం.

"ఎవరూ — రాధ గురించా?" అన్నాడు ప్రఫుల్లకుమార్. అతడి కళ్ళు కుతూహలంతో పెద్దవయ్యాయి.

"అవునండి...."

"ఏదైనా మంచి కబురు తెచ్చావా?" అన్నాడు ప్రఫుల్లకుమార్.

అతడు రాధని ప్రేమిస్తున్నాడు. అతడి బాస్ జయరామయ్య కావిషయం తెలుసు. జయరామయ్య కూతురే రాధ.

జయరామయ్యకు ప్రఫుల్లకుమార్ శక్తిసామర్థ్యాలమీద మంచి నమ్మకం యేర్పడినాక—అతడినింటల్లుడిగా చేసుకోవాలని తీర్మానించుకున్నాడు.

"నీకు రాధ అంటే యిష్టమని నాకు తెలుసు. కానీ రాధ స్వతంత్ర భావాలుకలపిల్ల. మా యింట్లో దాని మాట కెదురులేదు. ఈ వివాహం గురించి నేను దానికి చెప్పను. అదే నాకు చెప్పాలి. ఆ విధంగా నీ సమర్థతను ఋజువుచేసుకో—" అన్నాడు జయరామయ్య అతడితో.

రాధ పేరు చెప్పి ఆయన వ్యాపారంలోకూడా అతడికి కొన్ని టార్గెట్స్ విధించాడు. ప్రఫుల్లకుమార్ ఇటు బిజినెస్ ఇంప్రూవ్ చేస్తూ అటు రాధ నాకట్టుకునేందుకు తాపత్రయపడుతున్నాడు. కానీ వ్యాపారం కారణంగా రాధ గురించి అతడెక్కువ టైం వెచ్చించలేకపోతున్నాడు. అయితే పలుమార్లతడు రాధకి తన ప్రేమ గురించి చెప్పుకున్నాడు. ఆమె అతడిని ప్రోత్సహించనూలేదు. నిరుత్సాహపరచనూలేదు.

సుందరం అతడికీ విషయంలో సాయపడుతున్నాడు. కావడానికి చప్రాసీయే అయినా అతగాడికి చిన్నతనం నుంచీ రాధతో చనువుంది. అతడామెను చెల్లెమ్మగారూ అని పిలుస్తూంటాడు. ఎవరికైనా చెప్పేటప్పుడుమాత్రం అమ్మాయిగారంటాడు. రాధకూడా మంచి మూడ్‌లో ఉన్నప్పుడేరా అన్నయ్యా అంటుంది.

"కటురంత మంచిది కాదండి...." అన్నాడు సుందరం.

"ఏం? రాధ నన్నేమైనా అందా?" కంగారుగా అడిగాడతడు.

"మిమ్మల్నేమీ అనలేదండి. కానీ...."

"ఊఁ కానీ...." ఆత్రుతగా అడిగాడు ప్రఫుల్ల కుమార్.

"అమ్మాయిగారీ మధ్య ఓ కొత్త ఫ్రెండును పట్టారు...."

"ఫ్రెండంటే...."

"అమ్మాయి కాదండి. అబ్బాయే...."

"అలాగా...." అన్నాడు ప్రఫుల్లకుమార్—"ఇది ఆధునిక యుగం. ఆడపిల్లకు మగ స్నేహితులుండడంలో తప్పులేదు...."

"ఆ అబ్బాయి స్నేహితుడులాగుండడం లేదండి. వాళ్ళిద్దరూ ప్రేమికులని పార్కులో చూసినవారెవరైనా అనుకుంటారు...."

"పార్కేమిటి?"

"నిన్న నేను వాళ్ళిద్దర్నీ పార్కులో చూశానండి."

"అంటే వ్యవహారం పార్కులదాకా వచ్చిందన్న మాట...."

"అవునండి...."

"మరప్పుడు నువ్వేం చేశావ్?"

"నేనూరుకోలేదు. వెంటనే అమ్మాయిగారితో—ఈ విషయం ప్రఫుల్లకుమార్ బాబుకు చెబుతానన్నానండి" అన్నాడు సుందరం.

"అప్పుడామె యేమందీ?" ఆత్రుతగా అడిగాడు ప్రఫుల్లకుమార్.

"చెప్పమంది. ఆయనాఫీసు పనుల్లో బిజీగా ఉంటారుగా—నువ్వు చెబితే తప్ప నేనేం చేస్తున్నానో కూడా తెలుసుకోలేడు. మళ్ళీ ప్రేమంటాడు.... ప్రేమట....

ప్రేమ.... అంటూ పళ్ళు పటపటలాడించారండి...."

ప్రఫుల్లకుమార్ కోపంగా - "అప్పుడేం జరిగింది?" అన్నాడు.

"ఆ అబ్బాయి పడిపడి నవ్వాడండి...."

ప్రఫుల్లకుమార్ కోపం పెరిగింది - "వాడలా నవ్వుతూంటే నువ్వు చూస్తూ ఆనందించావా?"

"లేదండి. ఆ అబ్బాయితో దెబ్బలాడదామనుకున్నానండి. కానీ...." అంటూ నీళ్ళు నమిలాడు సుందరం.

"కానీకి యేమయింది?"

"ఆ అబ్బాయి చాలా అందంగా చూడముచ్చటగా ఉన్నాడండి. ఏమీ అనలేకపోయాను...."

"నీకు నేనంటే చాలా వేళాకోళంగా వుంది...."

సుందరం స్వరం తగ్గించి— "బాబూ—మీరేమీ అనుకోకపోతే నాదో సలహా..." అన్నాడు.

"నేనింకా నీ సలహా వినే స్థితికి దిగజారిపోలేదు..."

"మీరేమనుకున్నా సరే— నేను చెప్పేది మానను...." అన్నాడు సుందరం—"ఆ అబ్బాయి పేరు రామదాసు. కాలేజీలో లెక్చరర్. సినిమా హీరో లతడిముందు బలాదూర్. పెద్దింటి పిల్లలు చాలామంది అతడి వెనుక పడ్డారు. నిజం చెప్పాలంటే అమ్మాయిగారి పక్కన అతను జోడుగా చాలా బాగున్నాడు. అయినా సరే అమ్మాయిగారు మిమ్మల్ని చేసుకుంటేనే నేను సంతోషిస్తాను. ఎందుకంటే దేనికైనా తాహతంటూ వుంటుంది. అమ్మాయిగారి విలువను మీరర్థం చేసుకున్నట్లా అబ్బాయర్థం చేసుకోలేడు. అమ్మాయిగారు మీతో సుఖపడ్డట్లా అబ్బాయితో సుఖపడలేరు. ఎర్రగా బుర్రగా

వున్నవాళ్ళంతా మంచి మొగుళ్ళు కాలేరు. ఇదంతా అమ్మాయిగారికి తెలియదనుకోకండి. ఆమె మిమ్మల్ని కాదని ఆ అబ్బాయి వెంటపడ్డానికి కారణం నాకు తెలుసు. అందుకే మీకు సలహా యిద్దామనుకున్నాను. కానీ మీరు వద్దన్నారు....” అని ఆగాడు సుందరం.

“చెప్పరా బాబూ ఆ సలహా యేమిటో!” అన్నాడు ప్రఫుల్లకుమార్.

“చూశారా—అంటే మీరిప్పుడు నా సలహా వినే స్థితికి దిగజారిపోయారన్నమాట..” అన్నాడు సుందరం.

ప్రఫుల్లకుమార్ విసుగ్గా — “చెప్పమన్నానా!” అన్నాడు.

“మీరు ఎల్లకాలమూ బిజినెస్ విషయాలే చూస్తూ కూర్చున్నారంటే ఈ ఆస్తికి కూడా ఎల్లకాలమూ మేనేజరుగానే వుండిపోతారు. యజమాని కాలేరు. యజమాని కావాలనుకుంటే మీకున్న ఇరవై నాలుగ్గంటల్లోనూ కొన్ని అమ్మాయిగారి గురించికూడా ఖర్చుపెట్టండి-” అన్నాడు సుందరం.

“అలాగని మీ అమ్మాయిగారు నీచేత రాయబారం పంపిందా?” వెటకారంగా అన్నాడు ప్రఫుల్లకుమార్.

“ఇంక మీకేమీ చెప్పను—” అన్నాడు సుందరం ఉక్రోషంగా.

“చెప్పరా—” అన్నాడు ప్రఫుల్లకుమార్.

“చెప్పనుగాక చెప్పను....”

“నువ్వు చెప్పకపోతే విశేషాలు నాకెలా తెలుస్తాయి?” అన్నాడు ప్రఫుల్లకుమార్ బెంగను నటిస్తూ.

“విశేషాలు తెలుసుకోవాలనుంటే ఇంకో అరగంటలో

చేతనా పార్కుకు వెళ్ళండి. నేను చెప్పకుండా మీకే తెలుస్తాయి....'' అన్నాడు సుందరం.

4

ప్రఫుల్లకుమార్ చేతనా పార్కంతా కలయతిరిగాడు. యెక్కడ చూసినా అతడికి యే జంటలోనూ రాధ కనబడలేదు.

"సుందరంగాడో పిచ్చి వెధవ—" అనుకున్నాడతడు మనసులో. అలా అనుకున్నప్పటికీ యేదో మూల అనుమానమూ పీకుతోంది. వృత్తినే తీరికూర్చుని వాడలాంటి కబురు తీసుకురాడుకదా అనుకుంటూండగా అతడికక్కడ ఓ చెట్టుక్రింద ఒంటరిగా కూర్చున్న రాధ కనబడింది.

అంతసేపూ అతడు జంటల్లో రాధకోసం వెతుకుతున్నాడు తప్పితే విడిగా ఆడవాళ్ళ నెవర్నీ చూడలేదు. రాధ, అక్కడ దిగులుగా అశోక వనంలో సీతలా కూర్చుని వుంది..

"హాయ్—" అన్నాడు ప్రఫుల్లకుమార్.

రాధ ఉలిక్కిపడి అతణ్ని చూసి—"హాయ్—" అంది నీరసంగా.

"ఇక్కడ ఒంటరిగా వున్నావేమిటి?" అన్నాడతడు.

"కూర్చో—చెబుతాను...." అంది రాధ.

ప్రఫుల్లకుమార్ ఆమె ఎదురుగా కూర్చున్నాడు.

"మా ఆస్తి ఎంతుంటుందో అంచనావేసి చెప్పగలవా నువ్వు?" అంది రాధ.

"ఎందుకు?" అన్నాడు ప్రఫుల్లకుమార్ ఆశ్చర్యంగా.

"నువ్వు చేరిన రెండేళ్ళలో మా ఆస్తి రెట్టింపు అయిందని నాన్నగారంటూంటారు—...." అంది రాధ అసలు విషయం చెప్పకుండా.

ప్రఫుల్లకుమార్ గర్వంగా నవ్వి—"అది నిజం—" అన్నాడు.

"అని రెటింపయిందని నీకు తెలుసు కాబట్టి అసలు ఆనికూడా యెంతో నీకు తెలిసే వుండాలి—" అంది రాధ.

"నీకా వివరాలెందుకు?"

"నీకు రఘువీర్, శివమూర్తి తెలుసుగదా...."

"వాళ్ళు తెలియకేం—అంతా మనజాతి వాళ్ళేగా.."

"వాళ్ళకంటే మన ఆస్తి యెక్కువో కాదో చెప్పగలవా?"

"ఎందుకు నీకీ వివరాలు!"

"నేను అడిగినప్పుడల్లా వివరాలెందుకూ అనడం తప్ప ప్రశ్నకు బదులివ్వడంలేదు నువ్వు...."

"వ్యాపారస్థులతో వ్యవహారాలిలాగే వుంటాయి. అవసరాన్నిబట్టి ప్రశ్నలకు జవాబులు మారుతూంటాయి."

"అరమయిందిలే—" అని — "నీ ఆలోచనెప్పుడూ వ్యాపారం గురించే వుంటుంది. నా సమస్య ప్రేమ గురించి...." అంది రాధ.

"వివరంగా చెప్పు...."

"నేను రామదాసును ప్రేమించాను...."

"రామదాసెవరు?" అన్నాడు ప్రఫుల్లకుమార్ ఏమీ ఎరుగనట్లు. అయితే సుందరం చెప్పిన విషయంలో కొంత నిజముండడం అతడిని బాధించింది.

"మా కాలేజీలో లెక్చరర్...."

"అతణ్ని ప్రేమించడ మెందుకు?"

"పెళ్ళి చేసుకుందుకు ..." అంది రాధ.

"మరి నేనేమైపోతాను?" అన్నాడు ప్రఫుల్లకుమార్.

"నీకు పెళ్ళెందుకూ — వ్యాపారముందిగా...."

"రాధా! నేను మీ వ్యాపారం పనులు చూడ్డం నీకిష్టంలేకపోతే మానేస్తాను. నాకు నువ్వే కావాలి. నువ్వొద్దంటే వ్యాపారంకూడా వద్దు...."

"నేను వద్దని చెబితేగానీ నా మనసు తెలుసుకోలేవా నువ్వు?" అంది రాధ.

"నన్ను మన్నించు రాధా—కానీ నన్ను కాదనకు.."

"అయాం సారీ మిష్టర్ కుమార్....ఇట్స్ టూ లేట్...." అంది రాధ.

"అంటే—?"

"నువ్వు నిజంగా నన్ను ప్రేమిస్తూంటే—నా ప్రేమ సఫలమయ్యేలా చూడు. నాకూ రామదాసుకూ పెళ్ళయ్యే మార్గం చూడు...."

"ఇది చాలా అన్యాయం...." అన్నాడు ప్రఫుల్ల కుమార్.

"రామాదాస్‌కీ నాకూ పెళ్ళి జరక్కపోతే—నేను నా ప్రాణాలు తీసుకుంటాను. న్యాయా న్యాయాలాలోచించే ముందు నువ్వీ విషయం గుర్తుంచుకో—"

ప్రఫుల్లకుమార్ తెల్లబోయి — "నీ కిష్టమైన పెళ్ళి జరిగితీరుంది. నీవల్ల కానిపని నావల్లనవుతుందని ఎలాగను కుంటున్నావ్?" అన్నాడు.

"ఇది నావల్లకాదు. నీ వల్లనే కావాలి..." అంది రాధ.

"మీ నాన్న నీ మాటే విననప్పుడు నా మాట వింటాడనుకున్నావా?"

"ఇందులో మా నాన్న ప్రసక్తి ఎక్కడొచ్చింది? నాకాయన ఇష్టాయిష్టాలతో నిమిత్తంలేదు. ఈ పెళ్ళికి

రామదాసే ఒప్పుకోవడంలేదు—"

ప్రఫుల్లకుమార్ ముఖంలో కొత్త వెలుగు వచ్చింది—"ఏమిటీ—రామదాసే నిన్ను పెళ్ళిచేసుకోనంటున్నాడా? నువ్వు నచ్చలేదన్నాడా..?" అన్నాడు. కానీ మనసులో అతడికి రవంత బాధకూడా కలిగింది. మంచి పొజిషన్‌లో వుండి జయరామయ్యచేత అభిమానించబడుతూ కూడ తను రాధ ప్రేమను పొందలేక పోతున్నాడు. ఆ రామదాసెవడో కానీ రాధ పెళ్ళి చేసుకుంటానంటే తిరస్కరించాడు.

"అతడికి నేను నచ్చానా లేదా అన్నది నాకనవసరం. నాకతడు నచ్చాడు. అతడు ఆఫ్టరాల్ లెక్చరర్. నాకు నచ్చి అటువంటివాణ్ని పెళ్ళిచేసుకోలేకపోతే నా జన్మ వ్యర్థం...." అంది రాధ.

"ఆఫ్టరాల్ లెక్చరర్ వాడు. వాడి గురించి నీకెందుకూ ఇంత తాపత్రయం...." అన్నాడు ప్రఫుల్లకుమార్.

రాధ ముఖం ఎర్రబడింది—"రామదాసును ఆఫ్టరాల్ లెక్చరర్ అన్నావంటే నాకు కళ్ళు తెలియని కోపం వస్తుంది. ఇంకెప్పుడూ అలాగనకు...."

"నేనేమన్నాను? నువ్వన్నదే నేనూ అన్నాను.."

"రామదాసు నావాడు. అతడి గురించి నా యిష్టం వచ్చినట్లు మాట్లాడే హక్కు నాకుంది. అతడి నితరులేమైనా అంటే నేను భరించలేను—తెలిసిందా?"

రాధ గొంతులోని తీవ్రతకు ప్రఫుల్లకుమార్ భయపడ్డాడు. అప్పుడతడు నెమ్మదిగా—"వివాహానికి అతడి అభ్యంతర మేమిటు?" అన్నాడు.

"డబ్బు...." అంది రాధ—"డబ్బువారిదగ్గరెక్కువుంటే వాళ్ళను పెళ్ళిచేసుకుంటాట్ట. ఇప్పుడతడు మేనక

చుట్టూ తిరుగుతున్నాడు. మా ముగ్గురిలోకీ తనే బాగా డబ్బున్నదని అది అతణ్ణి బాగా నమ్మించింది—"

"ముగ్గురెవరు?" అన్నాడు ప్రఫుల్లకుమార్.

"రఘువీర్ కూతురు స్వతంత్ర—శివమూర్తి కూతురు మేనక...."

"ఛీ....ఇలాంటి వాడినా నువ్వు ప్రేమిస్తున్నది...."

"నువ్వు నన్ను ప్రేమించడంలేదూ?"

"అంటే?"

"రామదాసేకాక కాలేజీలో ఇంకా నలుగైదుగురు కుర్రాళ్ళున్నారు. వాళ్ళు నాకనుసన్నల్లో యెదురు చూస్తూంటారు. ఆ విషయం నీకోసారి చెప్పాను. అంత మంది నన్ను ప్రేమిస్తున్నారని తెలిసీ నువ్వు నన్ను ప్రేమించడం మానలేదు...."

"అయితే ఏమంటావ్?"

"రామదాసులో ఆడపిల్లలభిమానించే లక్షణాలు చాలా వున్నాయి. నాకు తెలిసి నాతో కలిపి అతడిని గాఢంగా ప్రేమిస్తున్నవారు నలుగురాడపిల్లలున్నారు. ఇందులో అతడి తప్పేముంది? ఇందరాడపిల్లలు తనవెంట పడుతున్నప్పుడు వారిలో ఒక్కరినే ఎన్నుకోవాల్సి నప్పుడు—అతడందుకేదో ఒక నియమం పెట్టుకోవాలి. డబ్బు నతడు నియమంగా పెట్టాలి. నేనిప్పుడు డబ్బుతో అతణ్ణి కొనదలిచాను. అది మనవల్లవుతుందో కాదో నువ్వే తేల్చాలి...."

ప్రఫుల్లకుమార్ గంభీరంగా—"ఇది ఆలోచించాల్సిన విషయమే — నేనోసారి ఆ రామదాసును కలుసుకొని మాట్లాడుతాను—" అన్నాడు.

5

"నమస్కారం—నా పేరు ప్రఫుల్లకుమార్. ప్రముఖ వ్యాపారస్థుడు జయరామయ్యగారి మేనేజర్ని ...."

"రండి—కూర్చోండి ... నాన్నగారింట్లో లేరు ...." అన్నాడు రామదాసు.

"నేను మీ కోసమే వచ్చాను. రాధ విషయం మాట్లాడదామని ...."

రామదాసు ముఖం గంభీరంగా అయిపోయింది—"రాధ మిమ్మల్ని పంపిందా?" అన్నాడు.

"లేదు—నేనే వచ్చాను. ఆమెను పెళ్ళిచేసుకుందుకు నిరాకరించారుటగా ...."

రామదాసు నవ్వాడు — "ఈ వయసులో మనకి పెళ్ళేమిటి చెప్పండి...."

"అంటే?"

"ఆడపిల్లలు మన చుట్టూ తిరుగుతూంటే అదో ఆనందం. పెళ్ళి ఆ ఆనందానికి ఫుల్ స్టాప్ పెడుతుంది." అన్నాడు రామదాసు.

"అలాగని మీరా ఆడపిల్లల మధ్య పోటీలు పెడతారా?"

"నేను పోటీలు పెట్టలేదు ...." అన్నాడు రామదాసు-"ఒకరికి తెలియకుండా ఒకరిని నేను చాలామంది అమ్మాయిల్ని ప్రేమించాను. కానీ ఇలాంటి వ్యవహారాలెన్నాళ్ళో దాగవుకదా. నాకింకా ప్రియురాండ్రున్నారన్న విషయం బయటపడగానే తెలివితేటలుపయోగించి ఒక్కొక్కరికొక్కో కారణం చెప్పి వదుల్చుకుంటున్నాను. ఉదాహరణకు రాధకి నేను సువర్చలనే అమ్మాయితో కూడా తిరుగుతున్నట్లు తెలిసింది. ఆమెకోపం వచ్చింది.

సువర్ణులను లక్షరూపాయలు కట్నం కావాలన్నాను. అంతటితో ఆ అమ్మాయి ఫినిష్. ఆమెకు పాపం—అట్టే డబ్బులేదు. ఆ తర్వాత స్వతంత్ర, రాధ, మేనక.... నా దురదృష్టంకొద్దీ వీళ్ళు ముగ్గురూ స్నేహితులు. ఎన్నాళ్లో రహస్యం దాగలేదు. అప్పుడు వాళ్ళలో వాళ్ళకు పోటీలు పెట్టాను. ఇప్పుడు నన్నెవరూ బాధించడంలేదు. నాతో ప్రేమ కలుర్లూ మానలేదు...."

"దీనికి ఫలిత మేమిటో తెలుసా?" అన్నాడు ప్రఫుల్ల కుమార్.

రామదాసు నవ్వాడు—"నే నేమీ దాచడంలేదు. ఈ ముగ్గురూ తమ ఆధిక్యతను చూపడానికి పోటీలు పడుతున్నారు. ముగ్గురూ భాగ్యవంతుల బిడ్డలు. పోటీలో యెవరోడినా వారి ప్రిస్టేజికి భంగమే! తండ్రులేమో నన్నల్లుడిగా చేసుకోవడం వారి ప్రిస్టేజికి భంగమను కుంటారు. అమ్మాయిలేమో నే నే కావాలంటారు. ముందా తండ్రీ బిడ్డలమధ్య రాజీ కుదరడమే అసాధ్యం. ఒక వేళ రాజీ కుదిరిందా — జయరామయ్య, రఘువీర్, శివమూర్తి — వీరి ముగ్గురిమధ్యా పోటీ ప్రారంభమవుతుంది. ముగ్గురిలో ఇద్దరోడక తప్పదు. అప్పుడా గెలిచిన వాడిమీద మిగతా ఇద్దరూ కలిసికట్టుగా పగబడతారు. అలాంటి పరిస్థితిని తెలిసి తెలిసి యే వ్యాపారస్థుడూ ఆహ్వానించడు. అందుకని వాళ్ళలో వాళ్ళు రాజీకి ప్రయత్నిస్తారు. అమ్మాయిలది సాగనివ్వను. అందువల్ల యిది యిప్పట్లో తేలే వ్యవహారం కాదు. ఇందులో నాకున్న ప్రమాదమూ లేదు. మరిన్ని యేళ్ళపాటు నా ప్రణయం కొనసాగుతుంది...."

ప్రఫుల్లకుమార్ కు పిడికిళ్ళు బిగిశాయి. అయితే అత

డావేశాన్నణచుకుని - "ఇందులో నీకు నీ ఊహాకందని ప్రమాదముంది. అదేమిటో త్వరలో నే తెలుస్తుంది—" అన్నాడు.

"నా ప్రియురాంద్రే నాకు శ్రీరామరక్ష...." అన్నాడు రామదాసు.

6

జయరామయ్య పళ్ళు పటపట కొరికాడు. "వాడు.... అప్టరాల్ లెక్చరర్ ....నా మేనేజర్‌తో ఇలా మాట్లాడతాడా?"

"అయ్యా—మీరు ముందు మేనేజరు గురించి ఆలోచించకండి. అమ్మాయి గురించి చూడండి. ఆమె యెదురుగా ఆ రామదాసుని అప్టరాల్ లెక్చరర్ అన్నారంటే ఊరుకోదు...." అన్నాడు ప్రఫుల్లకుమార్.

"ఊరుకోక యేం చేస్తుంది? అయినా ఉన్నమాటనడానికి నాకు భయమేమిటి? ఆ రామదాసుగాడు అప్టరాల్ లెక్చరర్. ఒక్కసారి కాదు. పదిసార్లంటాను. ఆ రామదాసుగాడు అప్టరాల్ లెక్చరర్ ...."

సరిగ్గా అప్పుడే ఆ గదిలోకి గాధ ప్రవేశించింది. ఆమె ముఖం ఎర్రగా ఉంది. కోపంగా తండ్రివంక చూస్తూ— "నాన్నా! ఈ గదిలోంచి యేవో మాటలు వినబడ్డాయి. అవి అన్నది నువ్వా—ఈ మేనేజరా?" అంది.

జయరామయ్య తడబడుతూ—"నేనింకా యేమీ మాట్లాడలేదమ్మా—మన మేనేజరేదో చెబుతూంటే వింటున్నాను ..." అన్నాడు.

"మిస్టర్ కుమార్! నీకిది లాస్టు వార్నింగ్. నా కిష్టమైన వారినెవరినైనా అన్నారంటే నేనేం చేస్తానో నాకే తెలియదు. నువ్వు అప్టరాల్ ఓ మేనేజరువన్న విషయం

గు ర్తుంచుకో—" అ నేనీ అక్కణ్ణించి వెళ్ళిపోయింది రాధ.

"ఇది చాలా అన్యాయం. మీరు మీ తప్పును నా మీదకు నెట్టేశారు...." అన్నాడు ప్రఫుల్లకుమార్ దీనంగా.

"అంటే—నేను తప్పుచేశా నంటావ్....ఆ రామ దాసుని అఫ్టరాల్...." అని యేదో అనబోయి—

"ఎందుకలే మళ్ళీ మళ్ళీ అనడంగానీ—అలాగనడం తప్పంటావా?" అన్నాడు జయరామయ్య.

ప్రఫుల్లకుమార్ మాట మారుస్తూ—"ఇంతకీ ఆ రామ దాసు నేం చేయాలంటారు?" అన్నాడు.

"ముందు తలుపులు వేసిరా—చెబుతాను...."

ప్రఫుల్లకుమార్ తలుపులు వేసివచ్చాడు.

జయరామయ్య స్వరం తగ్గించి—"ఆ రామదాసు చాలా ప్రమాదకరమైన మనిషిలాగున్నాడు. అలాంటి వాడికి బుద్ధి చెప్పడం పెద్ద కష్టంకాదు. కానీ ఇది స్టూడెంట్సుకు సంబంధించిన వ్యవహారం. రామదాసుకు కాలేజీలో పాపులారిటీ బాగుంటే అతడికేం జరిగినా స్టూడెంట్సు మనమీద తిరగబడతారు. మనం చాలా జాగ్రత్తగా ఆలోచించి మరీ ముందడుగు వేయాలి. నా అభిప్రాయంలో మన మొకసారి రఘువీర్, శివమూర్తులను కలిసి మాట్లాడ్డం మంచిది—" అన్నాడు.

"వాళ్ళతో యేం మాట్లాడతాం?"

"నాకు తెలిసినంతవరకూ శివమూర్తి చేతిలో కొందరు కాలేజీ యూనియన్ నాయకులున్నారు. వాళ్ళు తలచుకుంటే నే కాలేజీ స్టూడెంటుని చీమ కుట్టినా సత్యా గ్రహాలు జరుగుతాయి. వాళ్ళు తలచుకోకపోతే—

స్టూడెంట్సుని హత్య చేసినా అది సామాన్య విషయమై పోతుంది.... —" అన్నాడు జయరామయ్య.

"అంటే యూనియన్ నాయకుల మద్దతు ముందు సంపాదించాలంటారు...." అన్నాడు ప్రఫుల్లకుమార్.

"అంతే కాదు. మనం రఘువీర్ మనుషులనే ఇందుకు నియోగించాలి. ఆయన దగ్గర మేరికల్లాంటివాళ్ళున్నారు. వేటకుక్కలకూ్కడా ఆమాకీ దొరక్కుండా — ఆ రామ దాసుని చావదన్ని రాగలరు వాళ్ళు— ...." అన్నాడు జయరామయ్య.

"అందు కాయన అంగీకరించాలిగా...." అన్నాడు ప్రఫుల్లకుమార్.

"చూస్తూ చూస్తూ నా లాంటి వాడెవడూ అఫ్టరాల్ ...." అని ఓసారి కుమ్మరింవంక చూసి స్వరం తగ్గించి "లెక్చరర్కు పిల్లనివ్వాలనుకోడు. అంతగా తప్పనిసరి పరిస్థితేర్పడి ఇవ్వాల్సొచ్చినా అఫ్టరాల్ ...." అని మళ్ళీ మరోసారి కుమ్మరింవంక చూసి — "లెక్చరర్ గాడి కోసం మాలో మేము పోట్లాడుకునే స్థితి యేర్పడనివ్వం...." అన్నాడు జయరామయ్య.

"అయితే వాళ్ళనెప్పుడు కలుద్దామంటారు?"

"ఆలస్యం అమృతం విషం. ఈ రోజే వాళ్ళను కలిసి మాట్లాడుదాం. రేపే రామదాసుకు పాఠం చెప్పడానికి ముహూర్తం పెడదాం. ఎల్లుండి నువ్వోసారి మామూలుగా సరదాగా వెళ్ళి రామదాసును పలకరించి రావచ్చు...." అన్నాడు జయరామయ్య.

సరిగ్గా అప్పుడే జయరామయ్య పక్కన టెలిఫోన్ మ్రోగింది. ఆయన రిసీవర్ తీసి — "హలో!" అన్నాడు.

"రఘువీర్ స్పీకింగ్!" అంది అవతల గొంతు.

"హలో — నేను జయరామయ్యను .... యేమిటి విశేషం?"

"నా కిప్పుడే శివమూర్తి ఫోన్ చేశాడు...."

7

రామదాసు మంచి నిద్రలో వున్నాడు. పుస్తకం చదువుతూ చదువుతూ నిద్రపోయాడేమో—అది గుండెల మీదనే వుంది. గదిలో దీపం వెలుగుతూనే ఉంది. ఎటు వంటి కలలు కంటున్నాడో యేమో — ముఖంలో సంతోషం కనబడుతోంది.

అది రామదాసు మంచం. మంచానికి నాలుగువైపులా ఇప్పుడు నలుగురు మనుషులున్నారు. నలుగురూ ఆజాను బాహులు. నలుగురివీ కండలు తిరిగిన శరీరాలు. నలుగురూ ఒకేరకం యూనిఫారంలో ఉన్నారు. నల్లని నేరోకట్ పాంటు. దానిమీద నిలువు చారల బుష్షర్టు టక్ చేశారు. సుమారు మూడంగుళాల మందమున్న బెల్టు ధరించి ఉన్నారు. ఆ బెల్టుకు మధ్యలో ఉండే బిళ్ళ మీద లేడిని వేటాడుతున్న సింహం బొమ్మ ఉంది.

అప్పుడు వాళ్ళ నలుగురి ముఖాలూ చూస్తూంటే లేడిని వేటాడబోయే సింహాల్లా ఉన్నారు.

నలుగురూ నాలుగువైపుల నుంచీ రామదాసును గమనించారు. అతడి ముఖంలోని సంతోషాన్ని చూసి తమలో తామే నవ్వుకున్నారు వాళ్ళు.

ముందొకడు రామదాసు గుండెలమీది పుస్తకం తీసి మడతపెట్టి పక్కన పెట్టాడు. తర్వాత నలుగురూ ఒకరి నొకరు చూసి సైగలు చేసుకున్నారు.

అప్పుడొకొక్కరే బుష్షర్ట్సు విప్పి పక్కనే ఉన్న బల్లమీద పెట్టి యథాస్థానాల నలంకరించారు. ఒకసారి

నలుగురూ ఛాతీ ఉబ్బించి కండలు పొంగించారు. అప్పుడు వాళ్ళ శరీరాలు తళతళా మెరుస్తున్నాయి.

ఒకడు ముందుకు వంగి రామదాసును మృదువుగా తట్టాడు. కలలు కంటున్న రామదాసు కా స్పర్శ యే విధంగా తోచిందో యేమో—అతడు నవ్వాడు. ఆ నవ్వు ఎంతో మనోహరంగా ఉంది. కనులు మూసి ఉండడం వల్ల అతడేదో పరవశంలో ఉన్నాడనిపిస్తుంది.

రెండో మనిషి అతడిని మళ్ళీ తట్టాడు. రామదాసు మళ్ళీ నవ్వాడు. అలాగే మూడో మనిషి, నాలుగో మనిషి. వాళ్ళు తట్టినప్పుడల్లా అతడు నవ్వుతున్నాడు.

అప్పుడొకడు రామదాసును కుదిపాడు. రామదాసు ఉలిక్కిపడి లేచి కూర్చున్నాడు. కానీ వెంటనే కళ్ళు తెరవలేదు. ఒక్క నిమిషమలాగే కూర్చుని కళ్ళు మూసుకునే మళ్ళీ వెనక్కి వాలాడు.

అప్పుడు రెండోవాడు రామదాసుని కుదిపాడు. అతడు లేచి కూర్చుని మళ్ళీ వెనక్కి వాలాడు. అలా నలుగురితోనూ జరిగింది.

"వీడు మంచి నిద్రలో ఉన్నాడు..." అన్నాడు వాళ్ళలో ఒకడు. ఆ గొంతు బొంగురుగా ఉంది. చీకట్లో వింటే ఆ గొంతు కెవరైనా జడుసుకుంటారు.

ఇప్పుడా గొంతే రామదాసుకు నిద్రాభంగం చేసింది. అతడు చటుక్కున కళ్ళు విప్పాడు. మంచం చుట్టూ ఉన్న నలుగురినీ చూశాడు. అది కలా నిజమా అనుకుని మళ్ళీ కళ్ళు నులుముకుని చుట్టూ చూశాడు. ఇంకా అనుమానం తీరక తన్ను తాను గిల్లి చూసుకో బోయాడు.

"నిన్ను గిల్లడానికి మేముండగా—నువ్వెందుకూ ఆ

పని చేయడం?" అన్నాడొకడు.

రామదాసు ఉలిక్కిపడి రెండు చెవులూ మూసు కున్నాడు. ఆ గొంతు కర్ణకఠోరంగా ఉంది.

తను చూస్తున్నది కలకాదనీ ఎవరో తనింట్లోకి ప్రవే శించారనీ అతడికి అర్థమయింది—"ఎవరు మీరు?" అన్నా డతి కష్టంమీద గొంతు పెగల్చుకుని.

"మేమెవరమో నీకు చెప్పం. అయినా మేము వెళ్ళేక మేమెవరమో నువ్వు జీవితాంతం గుర్తుంచుకుంటావు—" అన్నాడు నలుగురిలో ఒకడు.

దైలాగు బాగుందని మెచ్చుకుందామనుకున్నాడు రామదాసు. కానీ అదే సమయంలో నలుగురూ చేతి లోకి బెల్టు తీయడం చూసి—"ఏమిటిది?" అన్నాడు.

"శిక్ష...." అన్నాడొకడు.

"ఎందుకు?"

"కక్ష...." అన్నాడింకొకడు.

రామదాసు వాళ్ళకు రెండు చేతులూ జోడించి— "రక్ష!" అన్నాడు.

నలుగురి చేతుల్లోని బెల్టులూ ఒకేసారి గాలిలోకి లేచాయి.

"ఒక్క నిముషం ఆగండి...." అన్నాడు రామ దాసు.

వాళ్ళు ఆగి—"సరిగ్గా ఒక్క నిముషమే ఆగుతాం—" అన్నారు.

"మా నాన్న యేడీ?"

"ఆయనకు మత్తుమందిచ్చాం. రాత్రేం జరిగిందీ ఆయనకు తెలియదు—" అన్నాడొకడు.

"నేను చేసిన తప్పేమిటి?"

"అది నువ్వే ఆలోచించుకో...."

"తెలిసి చేసే తప్పా చేయలేదు...."

"తెలిసి చేసినా తెలియక చేసినా తప్పు తప్పే!"

"ఒప్పుకున్నాను. కానీ తెలియక చేసిన ఆ తప్పేదో మీరు చెప్పకపోతే నాకెలా తెలుస్తుంది?"

"ఇలా!" అంటూ ఒకడు బెల్టు గాల్లోకి విసిరాడు.

"ఆగు...." అన్నాడు రెండోవాడు.

"ఎందుకని?" అన్నాడు మొదటివాడు. అతడేం చెబుతాడోనని రామదాసు ఆశగా చూశాడు.

"ఇంకా నిముషం పూర్తికాలేదు...." అన్నాడు మొదటివాడు.

"ప్లీజ్....మీరేం చెబితే అది చేస్తాను. ఎలా చెబితే అలా నడుచుకుంటాను. నా తప్పేమిటో చెబితే యింకెప్పుడూ నా నుంచి అలాంటి తప్పు జరక్కుండా సరిదిద్దుకుంటాను...." అన్నాడు రామదాసు.

"హెచ్చరికలు నీకు ముందే అందాయి...." అన్నాడు మొదటివాడు,

"ఎప్పుడు?"

"అదిప్పుడు చెప్పను...."

"ఎందుకని?"

"ఒక్క నిముషం అయిపోయింది...." అన్నాడు మొదటివాడు.

8

"కాలేజీకి ఫోన్ చేశాను. రామదాసీ రోజు సెలవు పెట్టాట" అన్నాడు జయరామయ్య. ఆయన బుగ్గ మీసాల వెనుక దాచుకుందామనుకున్నా నవ్వు దాగడం లేదు.

"అయితే ఎక్కడికెళ్ళాలంటారు?" అన్నాడు ప్రఫుల్ల కుమార్.

"ఎక్కడికెళ్ళగలడో ఆలోచించి చెప్పు చూద్దాం...." అన్నాడు జయరామయ్య ఇంకా అలాగే నవ్వుతూ.

"ఎక్కడికీ వెళ్ళలేను...." అన్నాడు ప్రఫుల్ల కుమార్.

"యూ ఆర్ బ్రిలియంట్...." అన్నాడు జయరామయ్య.

"థాంక్యూ సర్...." అన్నాడు ప్రఫుల్లకుమార్.

"మరి నువ్వోసారి వెళ్ళి అతణ్ణి పలకరించి రావూ?" అన్నాడు జయరామయ్య ఉత్సాహంగా.

"అవునవును. కానీ అది పలకరింపు కాదు. పరామర్శ...."

"ఏదో ఒకటి....త్వరగా వెళ్ళు...." అన్నాడు జయరామయ్య.

ఆ వెనువెంటనే కార్లో బయల్దేరాడు ప్రఫుల్లకుమార్. అతడు కారు దిగి ఇంట్లో అడుగుపెట్టగానే మాధవయ్య అతణ్ణి చూసి—"ఎవరు బాబూ నువ్వు!" అన్నాడు.

"రామదాసు స్నేహితుడినండి...." అన్నాడు ప్రఫుల్ల కుమార్.

"వాడికి ఒంట్లో బాగాలేదు...."

"అదే నిన్నటిదాకా బాగానే ఉన్నాడు కదా...."

"ఎవరికైనా బాగున్నప్పుడే జ్వరం వస్తుంది. జ్వరమున్నవాళ్ళకి మళ్ళీ జ్వరం వచ్చిందని అనంగా—" అన్నాడు మాధవయ్య చిరాగ్గా.

ప్రఫుల్లకుమార్ తడబడి—'ముసలాడు ఘటికుడే—' అనుకున్నాడు. పైకి మాత్రం—"నేనొకసారి మీ అబ్బాయిని కలుసుకుని మాట్లాడాలి—" అన్నాడు.

"వాడికిప్పు డెవరితోటీ మాట్లాడ్డం యిష్టం లేదు. అందుకే కాలేజీకి సెలవు కూడా పెట్టాడు" అన్నాడు మాధవయ్య.

"ఒకసారి నా పేరు చెప్పండి. నా పేరు ప్రఫుల్ల కుమార్—" అన్నాడతడు.

మాధవయ్య విసుగ్గానే లోపలకు వెళ్ళివచ్చి—"నీ పేరు చెప్పగానే వాడి ముఖంలో ఉత్సాహం వచ్చింది" అని—"లోపలకు వెళ్ళు—" అన్నాడు.

ప్రఫుల్లకుమార్ లోపల గదిలోకి వెళ్ళాడు. అక్కడ ఓ మంచంమీద పడుకున్నాడు రామదాసు. మంచం పక్కనే ఓ కుర్చీ ఉంది. ప్రఫుల్లకుమార్ ఆ కుర్చీలో కూర్చున్నాడు.

"ఏమిటి పని?" అన్నాడు రామదాసు.

"మీ ఒంట్లో యెలా ఉందోనని చూడ్డానికి వచ్చాను...."

"నా ఒంట్లో నిక్షేపంలా ఉంది—"

"అందుకేనా కాలేజీకి సెలవు పెట్టారు?"

"అందుకే మరి! అనారోగ్యంగా ఉన్నప్పుడు చస్తే కాలేజీకి సెలవు పెట్టను—" అన్నాడు రామదాసు.

అతడి మాటల్లో చలాకీతనానికి ఆశ్చర్యపడుతూ—"ఆరోగ్యంగా ఇంట్లో ఇలా పడుకుని యేం చేస్తారు?" అన్నాడు ప్రఫుల్లకుమార్.

"మిమ్మల్ని కలుసుకుని మాట్లాడాలని మాత్రం అనుకోలేదు...."

"మాట భీకరంగానే ఉంది. వళ్ళే తిన్నగా లేదను కుంటాను...." అన్నాడు ప్రఫుల్లకుమార్.

"మీవంటివారి కలాంటి సందేహాలుండడం మంచిది కాదు. వెంటనే తీర్చేస్తాను—" అంటూ లేచి నిలబడి— "ఇంతకంటే తిన్నగా నా వళ్ళుండగా మీ రెప్పుడైనా చూశారా?" అని మళ్ళీ—"అన్నట్లు మీరు తిన్నగా చూడగలరు కనూ!" అన్నాడు రామదాసు.

ప్రఫుల్లకుమార్ తెల్లబోయాడు. ఒకరు కాదు— యిద్దరు కాదు—ఊరి ముఖ్యుల్లో ముగ్గురు కలిసి జమా జెట్టీలాంటి వాళ్ళని నలుగుర్ని పంపితే—ఈ రామదాసు చెక్కు చెదర లేదు సరిగదా చిలాకలా కబుర్లు చెబుతున్నాడు.

"రాత్రి నీ దగ్గర కెవరూ రాలేదా?" అన్నాడతడు.

"వచ్చేరు. మొత్తం నలుగురు. ప్రతి ఒక్కడూ కొండల్ని పిండిచేసే వస్తాదులాగున్నాడు. వాళ్ళు నన్ను కొట్టడానికి బెట్టులు కూడా తీశారు—" అన్నాడు రామదాసు.

"అప్పుడు నువ్వేం చేశావు?"

"నిజం చెప్పమంటారా అబద్ధం చెప్పమంటారా?"

"నువ్వు నిజం చెబుతావన్న నమ్మకం నాకు లేదు— ...."

"అయితే నాకు కరాటే వచ్చు. ఒకేఒక్క దెబ్బలో నలుగుర్నీ చిత్తుచేశాను...."

"నేను నమ్మను—" అన్నాడు ప్రఫుల్లకుమార్.

"అరె—నిజం చెబితే నమ్మరని అబద్ధం చెప్పాను. అదీ నమ్మడం లేదు. పోనీ నిజం చెప్పమంటారా?"

"ఊఁ" అన్నాడు ప్రఫుల్లకుమార్ ఆసక్తిని చంపుకో లేక.

"ఇది మీరు కూడా గుర్తుంచుకోండి. ఎక్కడైనా అనుకోకుండా యెవరైనా మిమ్మల్ని హింసించబోయారనుకోండి. వెంటనే హరహర మహాదేవ శంభో అనాలి. అప్పుడా హింసకుడు ఒక్క నిముషం ఆగి గ్రీన్ కార్డుందా — అనడుగుతాడు. అతడికి గ్రీన్ కార్డు చూపించండి. వెంటనే ఆ హింసకుడు మీకో నమస్కారం పెట్టి వెళ్ళిపోతాడు...."

"ఇది నీకెలా తెలుసు....?" అన్నాడు ప్రఫుల్లకుమార్.

"నా దగ్గర గ్రీన్ కార్డుంది. చూస్తారా?" అంటూ పక్కకు వెళ్ళాడు రామదాసు. ప్రఫుల్లకుమార్ ఆలోచనలో పడిపోయాడు. ఈ రామదాసు సామాన్యుడని తాననుకున్నాడు. కానీ అలా కనిపించడంలేదు.

ఆ ఊళ్ళో గూండాలందరికీ వేరే ప్రపంచముంది. వారిని శాసించేవాడు — ఎలమంద. ఎలమంద ఆజ్ఞ లేనిదే గూండా ప్రపంచంలో చీమైనా కుట్టదు. ఎలమందను కాదన్న గూండా మర్నాటికల్లా శవమైపోతాడు. అయితే అస్తమానూ అతడు గూండాల వ్యవహారాల్లో జోక్యం చేసుకోడు. ఊళ్ళో గొడవలుగా ఉన్నప్పుడు గూండాలవల్ల వారి రాజపోషకులకు ప్రమాదంలేకుండా ఎలమంద గ్రీన్ కార్డు సిస్టం పెట్టాడు. ఒకో గూండాకు ఒకో రాజపోషకుడుంటాడు. అందువల్ల యెవరు రాజపోషకులో, ఎవరు సామాన్యులో అందరికీ తెలియదు.

అత్యవసర పరిస్థితుల్లో ఎలమంద కొందరికి గ్రీన్ కార్డ్సి యిస్తాడు. ఆ గ్రీన్ కార్డుమీద దాని వేలిడిటీ పీరియడ్

కూడా ఉంటుంది. పరిస్థితినిబట్టి ఒకరోజు నుంచి నెల రోజులవరకూ ఆ కార్డు చెల్లుతుంది. గూండాల వల్ల ప్రమాదమున్నప్పుడు గ్రీన్ కార్డున్న వ్యక్తి హరహర మహాదేవ శంభో అని అరిస్తే ఆ గూండాలాగుతారు. ఆ గ్రీన్ కార్డు చూపిస్తే అతడినేమీ చేయకుండా వెళ్ళిపోతారు. ఈ విషయం సామాన్యులకు తెలియదు. రామదాసుకెలా తెలిసింది?

రామదాసు గ్రీన్ కార్డు తెచ్చి ప్రఫుల్లకుమార్‌కు చూపించాడు. అతడది చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు. నాలుగు రోజుల క్రితం ఆ కార్డు యివ్వబడింది. మొత్తం నెల రోజులు చెల్లుతుంది.

"ఇది నీకెలా వచ్చింది?"

"నళిని తెలుసా నీకు?"

"తెలియదు...."

"పోనీ చిట్టిబాబుగారు తెలుసా?"

"చిట్టిబాబుగారా? వారు తెలియకపోవడమేమిటి?" అని—"అవునూ—అన్నట్టు వారమ్మాయి పేరు నళిని కదూ—నువ్వనేది ఆ నళిని గురించేనా?" అన్నాడు ప్రఫుల్లకుమార్.

"అవును...."

"ఆమె నీకెలా తెలుసు?"

"ఆమె నా ప్రియురాలు...."

"బావ్‌రే...." అన్నాడు ప్రఫుల్లకుమార్.

"ఎందుకైనా మంచిదని నళిని నాకీ కార్డు తెచ్చిచ్చింది. నా దగ్గర ఈ కార్డు గనుక లేకపోతే—నిన్న రాత్రే చచ్చిపోయుండేవాణ్ణి—" అన్నాడు రామదాసు.

"నువ్వు సామాన్యుడివి కాదు—" అన్నాడు ప్రఫుల్ల కుమార్.

"నేను సామాన్యుడినే. అవతలివాళ్ళు చేతకానివాళ్ళయినప్పుడే నేను అసామాన్యుడి నౌతాను—"అన్నాడు రామదాసు.

"నేను సామాన్యుణ్ణి కాను. కానీ నీ ముందు ఓడిపోయాను...."

"ఓటమికి కారణం నువ్వు చేతకానివాడవడం కాదు. నాలాంటి వాడిమీద అన్యాయంగా పగబట్టావు...."

"అన్యాయంగా పగబట్టానా? నువ్వు చేస్తున్నది బాగుందా—అమాయకురాలైన ఆడపిల్లలను వలలో వేసుకుని వాళ్ళ జీవితాలతో ఆటలాడాలనుకొంటున్నావు...."

"నువ్వు నామీద అసూయపడుతున్నావనుకుంటాను. లేకపోతే యిలా మాట్లాడవు...." అన్నాడు రామదాసు.

"ఏం— నేనన్నది అబద్ధమా?"

"అబద్ధమో నిజమో తర్వాత ఆలోచిద్దాం. దేశంలో యెందరో కూటికీ, గుడ్డకీ, నిలువ నీడకూ అలమటిస్తున్నారు. అలాంటప్పుడు నువ్వు ఎయిర్ కండిషన్డు మేడల్లో ఉంటూ విదేశీ బట్టలు కడుతూ అవసరానికి మించి తిని తాగుతూ విలాసజీవితాన్ననుభవిస్తున్నావు. ఇదన్యాయం కాదా?" అన్నాడు రామదాసు.

"అదన్యాయం కాదు. నా సమర్థత!"

"ఇప్పుడు దారికి వచ్చావు. డబ్బు విషయంలో నువ్వు చేస్తున్నదే ఆడపిల్లల విషయంలో నేనూ చేస్తున్నాను. అది సమర్థతేనని ఒప్పుకుంటావు కదూ!" అన్నాడు రామ

దాసు గంభీరంగా.

ప్రఫుల్లకుమార్ కోపంగా అతడికేసి చూశాడు. అతడి చేతిలోని గ్రీన్ కార్డును చూసి నిట్టూర్చాడు.

9

"వాడసాధ్యుడు. మనం పంపినవాళ్ళు వాడినేమీ చెయ్యలేదు. కారణం—వాడి దగ్గర గ్రీన్ కార్డుంది...." అన్నాడు ప్రఫుల్లకుమార్.

"గ్రీన్ కార్డా—మనకే అదంత సులభంగా దొరకదే—వాడిదగ్గరకెలా వచ్చింది?" అన్నాడు జయరామయ్య ఆశ్చర్యంగా.

"చిట్టిబాబుగారి ద్వారా...."

"చిట్టిబాబా?" అన్నాడు జయరామయ్య తెల్లబోయి. కాసేపాయనకు నోటమాట రాలేదు. చిట్టిబాబా ఊళ్ళో మోసగాళ్ళకు మోసగాడు. మంచివాళ్ళకు మంచివాడు. ధనికులకు ధనికుడు. రాజులకు రాజు. ఆయన తలచుకుంటే చేయలేని పనిలేదు. ఏ పనికి తను తలచుకోవాలో ఆయనకు తెలిసినట్లుగా యింకెవ్వరికీ తెలియదు.

"ఆ రామదాసు చిట్టిబాబు మనిషా?" అన్నాడు జయరామయ్య.

"కాదు. వారి కూతురు నళిని కూడా అతణ్ని ప్రేమించింది...."

"అలాగా—అయితే మన సమస్య ఆ అమ్మాయే పరిష్కరించగలదేమో—" అన్నాడు జయరామయ్య.

"అదెలా?" అన్నాడు ప్రఫుల్లకుమార్.

"ఆ నళిని రామదాసుకు గ్రీన్ కార్డు సంపాదించి పెట్టిందంటే—అతణ్ణి బాగా ప్రేమిస్తోందన్నమాట.

తండ్రి కూడా ఈ ప్రేమ నామోదించే ఉండాలి. లేకుంటే గ్రీన్ కార్డు సంపాదించడమంత సులభం కాదు. నళిని రామదాసును పెళ్ళి చేసుకుంటే—మన సమస్య తీరిపోయినట్లే కదా....” అన్నాడు జయరామయ్య.

“మీ బుర్ర అద్భుతం సార్!” అన్నాడు ప్రఫుల్ల కుమార్.

“ఇలా నువ్వు చాలాసార్లు నన్ను పొగిడావు. నాకూ నిన్నిలాగే మెచ్చుకోవాల నుంటుంది. కానీ నువ్వవకాశ మివ్వడంలేదు—” అన్నాడు జయరామయ్య.

“మీరలాగంటే నేను మేనేజరు పదవికి రాజీనామా యిచ్చేస్తాను సార్!” అన్నాడు ప్రఫుల్లకుమార్ వెంటనే.

“అయ్యో! నేనంటున్నది వ్యాపారం గురించి కాదు. ప్రేమ వ్యవహారం గురించి—....” అన్నాడు జయరామయ్య.

“అందరూ అన్నింట్లోనూ రాణించలేరు సార్! నేను ప్రేమ వ్యవహారం నడిపించలేక పోవచ్చు. కానీ నా ఒళ్ళంతా ప్రేమే ఉంది—....” అన్నాడు ప్రఫుల్ల కుమార్.

“ఆ ప్రేమేదో అమ్మాయిక్కనబడుంటే—ఇప్పుడు మనకీ సమస్యే ఉండేది కాదుగదా—” అని నిట్టూర్చి—“నళినికీ రామదాసుకీ పెళ్ళి జరిగిపోవాలి. అందుకు మనమేదైనా చెయ్యాలి—” అన్నాడు జయరామయ్య.

సరిగ్గా అప్పుడే ఆయన పక్కనున్న టెలిఫోన్ మ్రోగింది. జయరామయ్య రిసీవర్ తీసి—“హలో—జయరామయ్య స్పీకింగ్ ...” అన్నాడు.

“జయరామయ్యగారా — నమస్కారం.... ఉండండి.

....చిట్టిబాబుగారు లైన్లో కొస్తారు...." అందవతలి కంఠం.

జయరామయ్య మౌత్ పీస్ కు చేయి అడ్డంపెట్టి— "వెతకబోయిన తీగ....చిట్టిబాబు నుంచి ఫోన్...." అన్నాడు.

"వీలు చూసుకుని ఈ విషయ మెలాగో ఆయన బుర్రలో కెక్కించేయండి—" అన్నాడు ప్రఫుల్లకుమార్ ఉత్సాహంగా.

"హలో—జయరామయ్యగారా?—" అందవతలి గొంతు.

"నమస్కారం చిట్టిబాబుగారూ!" అన్నాడు జయరామయ్య వెంటనే.

చిట్టిబాబు రెండు మూడు కుశలప్రశ్నలు వేసి— "మీకు రామదాసనే కాలేజీ లెక్చరర్ గురించి తెలుసా?" అన్నాడు.

ఆయనే రామదాసు ప్రసక్తి తీసుకురావడంతో జయరామయ్య ఉత్సాహం వచ్చి— "తెలుసండి—ఏమిటి విశేషం?" అన్నాడు.

"ఆ కుర్రాణ్ణి మా అమ్మాయి నళిని ప్రేమించింది. అందరూ చాలా యోగ్యుడని అంటున్నారు. మీకేమైనా తెలుసేమోనని...."

"నాకు తెలియదు కానీ మా మేనేజరుకి బాగా పరిచయమండి. అతడెప్పుడూ అదే పనిగా నా దగ్గర ఆ రామదాసును పొగడుతూంటాడండి...."

"అలాగా—అయితే యోగ్యుడేనన్నమాట. కానీ మా అమ్మాయికి మేనరికం సిద్ధంగా ఉంది. అది కాదని కూడా ఈ సంబంధం చేయొచ్చంటారా? ఎందుకంటే

అమ్మాయి చాలా యెక్కువగా యిష్టపడుతోంది...." అన్నాడు చిట్టిబాబు.

"అమ్మా యెక్కువగా యిష్టపడుతున్నప్పుడు—పిల్లాడు యోగ్యుడైనప్పుడు—ఇంక మేనరికాలూ అవీ అంటూ కూర్చోకూడదండి. ఈ సంబంధం విషయంలో మీకు నాది హామీ—" అన్నాడు జయరామయ్య.

"హమ్మయ్య—నా మనసిప్పటికి తేలికపడింది...." అన్నాడు చిట్టిబాబు. ఆయన నిట్టూర్పు టెలిఫోన్లో కూడా స్పష్టంగా వినపడింది.

"ఏమిటండీ—ఈ విషయమై అంత బెంగ పెట్టుకున్నారా?" అన్నాడు జయరామయ్య.

"ఏమిటోనండీ—ఎవరి చాదస్తాలు వాళ్ళవి. నా పద్ధతులు వేరు. నేను మీకులా ఆడపిల్ల యిష్టానికి ప్రాధాన్యత నిచ్చేవాణ్ని కాదు. మా ఇంట్లో మేనరికం అనుకున్న ప్రకారం జరిగితీరాల్సిందే .... ఆ అబ్బాయి యోగ్యుడని నాకూ అనిపించింది. ఎర్రగా బుర్రగా వున్నాడేమో చాలామంది ఆడపిల్ల లతడివెంట పడుతున్నారు. వాళ్ళలో మీ అమ్మాయి కూడా వుంది. మా అమ్మాయి ఇష్టానికి విలువనివ్వలేను కానీ నేను దాని మనసునూ కష్టపెట్టలేను. మీవి చాలా విశాల భావాలు. కాబట్టి రామదాసును మీ ఇంటల్లుణ్ని చేసుకోండి. ఈ విధంగా మనమధ్య సంబంధ బాంధవ్యాలు గట్టిపడతాయి. అతడే కోరి మీ అమ్మాయిని చేసుకుంటే మా అమ్మాయీ నన్ను తప్పుపట్టలేదు...." అన్నాడు చిట్టిబాబు.

జయరామయ్య తెల్లబోయాడు. తానొకటనుకుంటే జరిగిందింకొకటి.... "హలో ....చిట్టిబాబుగారూ.... నేను

చెప్పేది వింటారా?" అన్నాడాయన.

అవతల్నించి చిట్టిబాబు — "ఆర్థికంగా, రాజకీయ పరంగా, ఇతరత్రా నేను మీ కంటె బలవంతుణ్ని కావచ్చు. కానీ మీ అమ్మాయి ప్రేమబలంముందు మా అమ్మాయి ప్రేమకు బలం చాలక ఓడిపోయింది. ఇందుకు మిమ్మల్నభినందిస్తున్నాను. ప్రస్తుతానికి సెలవు...." అని ఫోన్ పెట్టేశాడు.

జయరామయ్య తనూ ఫోన్ పెట్టేశాడు. ప్రఫుల్ల కుమార్ అతడివంక చూసి—"అదేంటండీ—అలా నీరసంగా అయిపోయారు!" అన్నాడు.

"చిట్టిబాబు అసాధ్యుడు. రామదాసు గురించి మొత్తం కూపీలాగాడు. నన్ను మాటల్లో బోల్తాకొట్టించి ఇప్పుడు మా అమ్మాయికే ఆ సంబంధం చేసుకోమంటున్నాడు. కాదంటే, పరోక్షంగా తన బలం గురించి హెచ్చరించాడుకూడా. ఇప్పుడు రాధకి రామదాసుతో పెళ్ళయినా జరిపించాలి. లేదా—నళినికి రామదాసు పీడ విరగడయ్యేలా చేయాలి....ఆ బాధ్యత పూర్తిగా మనది" అన్నాడు జయరామయ్య సోఫాలో వెనక్కి జారగిలబడిపోతూ.

అంతలోనే మళ్ళీ టెలిఫోన్ మ్రోగింది.

"నాకదోలా వుంది — నువ్వే ఫోన్ తీయి—" అన్నాడు జయరామయ్య.

ప్రఫుల్లకుమార్ వెళ్ళి ఫోనందుకున్నాడు—"హలో నేను రఘువీర్‌ని మాట్లాడుతున్నాను. ఇప్పుడే శివమూర్తి నాకు ఫోన్ చేశాడు...." అంది అవతలి గొంతు. అతడు రఘువీర్ చెప్పిందంతా విని ఫోన్ పెట్టేసి—"మనదిప్పుడు పూర్తి బాధ్యత కాదు. మనతో బాధ్యత పంచు

కెందుకు మరో యిద్దరున్నారు ..." అన్నాడు జయ
రామయ్యతో.

10

జయరామయ్య, రఘువీర్, శివమూర్తి కూర్చుని సీరియస్ గా చర్చల్లో వుండగా ప్రఫుల్లకుమార్ అక్కడకు వచ్చి—"ఓ కొత్త విషయం తెలిసింది సార్. మాంత్రికుడి ప్రాణమెక్కడుందో దొరికినట్లే—" అన్నాడు.

"ఏమిటది?" అన్నారు ముగ్గురూ ఏకకంఠంతో.

"రామదాసు తండ్రి మాధవయ్య. మన రామదాసెంతటి హీరో అయినా తండ్రి చేతిలో కీలుబొమ్మ. ఏ పెళ్ళి జరగాలన్నా ఆయన అనుమతితోనే జరగాలి. రామదాసు ఆయన వద్దన్న పని చేయడు. చేయమన్నది చేసితీరతాడు ...."

"అయితే?"

"రామదాసు పెళ్ళిలో మాధవయ్యది కీలకపాత్ర. ఆయనకు కట్నం కనీసం లక్షరూపాయలు కావాలి. పెళ్ళి ఘనంగా చేయాలి. అటుపైన సంప్రదాయం కలవాలి. ఆయనతో సంప్రదాయం కలిసిన వాళ్ళెవ్వరూ పదివేలకు మించి ఇచ్చుకోరు. అందుకని రామదాసుకిప్పట్లో పెళ్ళయ్యే అవకాశంలేదు. పెళ్ళయ్యేదాకా అతడిలాగే బలాదూర్ గా తిరుగుతూ మనబోటివాళ్ళకిబ్బంది కలిగిస్తూంటాడు ...."

"అయితే ఏం చేయాలంటావ్?" అన్నాడు జయరామయ్య.

"మాధవయ్యకు అన్నివిధాలా నచ్చిన సంబంధమొకటుంది. అమ్మాయి పేరు సువర్చల ....కట్నం దగ్గర పేచీ వచ్చి ఈ పెళ్ళి ఆగిపోయింది ....ఆ కట్నమూ—పెళ్ళి

ఖర్చులూ మనం భరించగలిగేమంటే రామదాసు పీడ మనకు వదులుంది...."

"ఇంత లేసి పరిచయాలయ్యాక రామదాసు ఆ మధ్య తరగతి పిల్లను చేసుకుందు కొప్పుకుంటాడంటావా?" అన్నాడు శివమూర్తి.

"ఆ సువర్చల నాకు తెలుసు. మా అమ్మాయి స్వతంత్ర స్నేహితురాలు. పిల్ల చాలా బాగుంటుంది. ."

"ఆ రామదాసుకంత మెందుకండీ — అతగాడు చూసేది డబ్బు.." అన్నాడు శివమూర్తి.

"మనమింక రామదాసు గురించి ఆలోచించవద్దు. ఇక ముందు కథంతా మాధవయ్య చుట్టూ తిరుగుతుంది.."

"సరే—ఎంత ఖర్చయినా ఫరవాలేదు. ఈ వ్యవహారమేదో తేల్చేసేయ్.." అన్నాడు జయరామయ్య.

11

కట్నం లక్షాయాభై వేల నెసరికి మాధవయ్య వెంటనే ఒప్పేసుకున్నాడు. రామదాసు గురించి మాట్లాడక్కర్లేదన్నాడు.

పెళ్ళి స్థిరపడిపోయింది.

ఈ పెళ్ళి నిశ్చయమైనందు కందరూ యెంతో సంతోషించారు—ఒక్క దిలీప్ తప్ప!

ఇలా పెళ్ళి నిశ్చయమైనట్లు తెలియగానే అలా రహస్యంగా అక్కనో గదిలోకి తీసుకొనిపోయి—"అక్కా! నా మాట విను...ఈ పెళ్ళికి ఒప్పుకోకు..ఆ రామదాసు నిజంగానే మంచివాడు కాదు. నాకు బాగా తెలుసు. నేను నా కళ్ళారా చూశాను..." అన్నాడు.

"నువ్వు చూసిన దానికంటే నాకు ఎక్కువ తెలుసు..." అంది సువర్చల.

"ఏమిటి తెలుసు?" అన్నాడు దిలీప్ అక్కసుగా.

"అతడు స్వతంత్రతో మాత్రమే కాదు..ఇంకా చాలా మంది అమ్మాయిలతో ప్రేమవ్యవహారం నడిపాడు."

"అయితే అంతా నీకు తెలుసన్నమాట."

"తెలుసు."

"అయినా ఇక పెళ్ళికెలా ఒప్పుకుంటున్నావ్?"

"అతదేం చేసినా నాకోసమేగదా!"

"అంటే?"

సువర్చల అతడికి వివరించింది.

స్వతంత్ర ఆమెకు స్నేహితురాలు. పెళ్ళి విషయంలో జరిగింది విని ఆమె చాలా బాధపడింది. తను డబ్బు సాయం చేయాలనుకుంది. కానీ అంత క్యాష్ ఆమెదగ్గర వుండదు. బట్టలు కావాలన్నా, ఏం కావాలన్నా ఆమె డబ్బిచ్చి కొనక్కర్లేదు. ఆమె చేతిలో ఎప్పుడూ వెయ్యి రూపాయలకు మించి క్యాష్ వుండదు.

అప్పుడామె తనకు బాగా దగ్గర స్నేహితురాండ్రయిన రాధ, మేనక, నళినిలతో మాట్లాడింది. వాళ్ళ పరిస్థితీ అంతే! అప్పుడందరూ కలిసి చర్చలు జరిపారు. వాళ్ళ చర్చల ఫలితంగా తేలిందేమిటంటే—సామాన్యుడితో తమ పెళ్ళి జరక్కుండా ఆపడానికి ఎంతైనా ఖర్చు చేయగల తమ తల్లిదండ్రులు-సామాన్యుల పెళ్ళి గురించి ఒక్క పైసాకూడా సాయం చేయరు.

అయితే ఆ విధంగానే డబ్బు సంపాదిద్దామని—వాళ్ళనుకున్నారు. ఫలితంగా ప్రేమనాటకం ప్రారంభమైంది. తర్వాత అటువంటి అపార్థాలకు దారితీయకూడదని ఈ విషయాన్ని వాళ్ళందరూ సువర్చల, రామదాసులముందే చర్చించారు. అందువల్ల ఈ ప్రేమనాటకం

వారి వారి తల్లిదండ్రులకు మాత్రమే తెలిసేవిధంగానూ-ఇతరత్రా రహస్యంగానూ కొనసాగింది.

వాళ్ళాశించిన దేమిటంటే - "మా అమ్మాయి జీవితం లోంచి వెళ్ళిపోవడానికి నీకెంత డబ్బు కావాలి?" అని తమ తండ్రులు రామదాసునడుగుతారని. అప్పుడతడు డబ్బు మనిషిలా నటించి ప్రతిఒక్కరి దగ్గర్నుంచీ యాభై వేలకు తక్కువకాకుండా వసూలు చేయాలని!

అయితే ఈ ప్రేమనాటకమెంతలా రక్తి కట్టిందంటే ఆడపిల్లల తండ్రులదిరిపోయారు. రామదాసును లొంగ దీయడం తమవల్ల కాదనుకున్నారు. ఆఖరికి మాధవయ్యను ఆశ్రయించారు.

ఎలాగైతేనేం నాటకం సత్ఫలితాలనే యిచ్చి పెళ్ళి కుదిరింది.

దిలీప్ ఆశ్చర్యంగా-"నేనిది నమ్మలేకుండా వున్నాను" అన్నాడు.

"మనదేశంలో ధనికులవద్ద ఎంతైనా డబ్బు మూలుగుతోంది. అది వారు సత్కార్యాలకుపయోగిస్తే దేశం సస్యశ్యామలంగా, నిత్యకళ్యాణం పచ్చతోరణంగా వుంటుందనడానికి నా కథే సాక్షి. కానీ అలా జరగడం లేదనడానికి మనదేశం సాక్షి.." అంది సువర్చల.

"అంటే బావ నిజంగానే మంచివాడన్నమాట.." అన్నాడు దిలీప్.

"అవును. నేను గ్రీన్ కార్డు ఇచ్చాను కాబట్టే అతడలా ప్రవర్తించగలిగాడు. ఇప్పటికి నువ్వతణ్ని బావ అనగలిగినందుకు నాకు చాలా సంతోషంగా వుంది-" అంది సువర్చల.

గ్రీన్ కార్డన్న పదాన్ని అనుమతికి పర్యాయపదంగా

వాడినట్లు దిలీప్ గ్రహించి "నేను రామదాసుని బావా అంటాను. సరే! మరి పెళ్ళయ్యాక నువ్వేమని పిలుస్తావట్నా" అన్నాడు నవ్వుతూ.

"గ్రీన్ కార్డ్ హోల్డర్!" అంది సువర్చల-"అయితే ఆ గ్రీన్ కార్డు నాతో మాత్రమే చెల్లుబడి అవుతుంది. ఇది వరకటిలా అందరమ్మాయిలతో కాదు...."

—: అ యి పో యి ం ది:—